

Instrukce k četbě:

Alcuin: *Úlohy k bystření mladíků* (*Propositiones ... ad acuendo juvenes*)

MA0024 Historie matematiky – seminář

vyučující: Helena Durnová

Alcuin z Yorku (asi 732, York, Anglie – 804, Tours, Francie) byl básník (psal anglicky a latinsky), učitel a duchovní. Do svých padesáti let žil v hrabství Yorkshire, kde se r. 778 stal ředitelem školy při katedrále v Yorku, která ve své době patřila mezi nejlepší. V roce 781 se v Itálii setkal s Karlem Velikým a na jeho pozvání působil jako učitel u jeho dvora v Cáchách. V roce 796 dvůr opustil, aby se stal opatem v klášteře sv. Martina v Tours, kde prý inicioval vznik karolinské minuskuly (malá písmena, v protikladu k velkým tiskacím).

Úkoly pro seminář dne 31. 3. 2021

My se budeme zabývat jeho spiskem *Úlohy k bystření mladíků*, a to od zamyšlení nad tím, pro koho byly úlohy původně určeny a proč jsou seřazeny tak, jak jsou seřazeny, až po možnosti využití těchto úloh ve výuce. Za tímto účelem si každý / každá vyberte si tři různé úlohy (podle publikace Karla Mačáka – česky, nebo podle souhrnu úloh Albrechta Heeffera – anglicky) a připravte si jejich řešení. Zamyslete se nad smyslem původního řazení úloh (Heeffera) a zkuste formulovat, zda a proč Vám uspořádání podle Karla Mačáka (podle způsobu řešení) přijde přínosné.

Poznámky k souborům v IS – složka Alcuin Ve složce tentokrát najdete více souborů. Budeme pracovat především se dvěma z nich: (Alcuin-DejinyMat_151-2001-1_5.pdf, Alcuin-Heeffera.pdf). Můžete si také přečíst recenzi knihy *Giochi matematici alla corte di Carlomagno. Problemi per rendere acuta la mente dei giovani* (překlad Alkuinovy sbírky, Franci 2005).

Další čtení (zcela nepovinné, možná i v ČR nedostupné)

Albrecht Heeffera, Albrecht, 2014, „How algebra spoiled recreational problems: A case study in the cross-cultural dissemination of mathematics“, *Historia Mathematica* **41**(4): 400-437.

<https://doi.org/10.1016/j.hm.2014.06.004>

Alcuin z Yorku, 2005, *Giochi matematici alla corte di Carlomagno. Problemi per rendere acuta la mente dei giovani*. Překlad a komentář Raffaella Franci. Edizioni ETS: Pisa, 141 s.

ISBN 88-467-1351-6. Illustrations,

(Italsky.)

Folkerts, Menso, 1978, *Die älteste mathematische Aufgabensammlung in lateinischer Sprache: Die Alcuin zugeschriebenen: Propositiones ad Acuendos Iuvenes*. Springer: Wien. (Německy.)